

Quarry Life Award: Představujeme české vítěze

Text: Aleš Darebník, Foto: Aleš Darebník, archiv Quarry Life Award

V pondělí 5. listopadu 2012 proběhlo v brněnském Pavilonu Anthropos slavnostní vyhlášení výsledků národního kola mezinárodní vědecké a vzdělávací soutěže Quarry Life Award. Jejím hlavním cílem byla podpora biodiverzity v průběhu těžby i v procesu rekultivace, ale také osvěta a posílení povědomí o biologické hodnotě těžebních prostor.

V České republice se do soutěže přihlásilo celkem 25 návrhů. Odborná porota vybrala pět postupujících projektů, jejichž autoři měli možnost po dobu šesti měsíců uskutečnit své výzkumy v lomech a pískovnách společností Českomoravský cement, a.s., a Českomoravský štěrk, a.s. V říjnu tohoto roku zasedli členové poroty znovu a vybrali vítězné projekty, které byly oceněny trofejemi a finanční odměnou v celkové výši 11000 euro. Z důvodu shodného počtu bodů byla

*Pískovna Cep II
na Třeboňsku - místo
realizace vítězného projektu*

v České republice udělena dvě třetí místa. A jak to vlastně celé dopadlo?

1. místo: „Cep II – pískovna pro biodiverzitu“; tým pod vedením Mgr. Kláry Řehouňkové

2. místo: „Zvýšení biodiverzity krajiny využitím vytěženého prostoru a navážky (lom Mokrá)“; Mgr. Marie Vymazalová

3. místo: „Škola v lomu (lom Mokrá)“; tým pod vedením Ing. Lucie Jánošíkové a „Aktivní těžba vápence a její pozitivní dopad na biodiverzitu lomu a jeho okolí (lom Radošín)“; tým pod vedením Mgr. Barbory Křížkové

Všechny uvedené projekty dále postupují do mezinárodního kola, do kterého je zapojeno dalších 18 zemí patřících do skupiny HeidelbergCement. My se v tomto vydání zaměříme hlavně na vítězný projekt, jehož hlavní otázka zněla: Který způsob obnovy je pro ochranu biodiverzity v pískovnách lepší – spontánní sukcese, řízená sukcese, nebo technická rekultivace?

Výzkum probíhal v pískovně Cep II na Třeboňsku, kde dosud nebyl prováděn podrobnější monitoring. Tým proto začal s rozsáhlým botanickým a zoologickým průzkumem břehů rekultivovaných v minulosti. V druhé fázi byla porovnána zjištěná druhová diverzita a zastoupení ohrožených druhů mezi různými typy v minulosti provedených rekultivací. Ze srovnání různých způsobů rekultivace vyplynulo, že plochy ponechané spontánní sukcesi (tedy samovolnému vývoji) nebo řízené sukcesi hostí daleko větší množství druhů než borové monokultury. Nejcennějším stanovištěm z hlediska biodiverzity se ukázala mozaika porostů náletových dřevin a otevřených písčin.

Na základě výsledků analýz byl doporučen způsob péče o stávající rekultivované plochy. Praktickým výstupem projektu byl návrh obnovy části pískovny určené k další rekultivaci. Součástí tohoto návrhu bylo také založení experimentu, jehož výsledky by v budoucnu mohly posloužit k vyššímu zastoupení a přesnějšímu zacílení přírodě blízké obnovy v dalších těžebních prostorech. Navržené úpravy břehů se pod dohledem zástupců autorského týmu podařilo zrealizovat již v říjnu 2012. V současnosti se jedná o ojedinělý příklad rekultivace, kde se podařilo vytvořit plochy šité na míru budoucímu experimentálnímu výzkumu a zároveň vyzkoušet

inovativní opatření pro podporu biodiverzity.

Více informací o samotné soutěži a aktuality o jednotlivých projektech najdete na internetové stránce soutěže www.quarrylifeaward.cz. ■

Vítězný tým pod vedením Mgr. Kláry Řehouňkové získal finanční odměnu ve výši 5 000 euro

Poznámka redakce

Měli jsme možnost osobně se zúčastnit slavnostního vyhlášení výsledků. Už od začátku panovala velice příjemná a přátelská atmosféra. Chvála na přístup organizátorů zazněla několikrát od účastníků soutěže, ke kterým se přidali také zástupci odborné poroty v čele s předním českým geologem Václavem Cílkem. V tu chvíli nám došlo, že Quarry Life Award rozhodně není jen dalším „umělým“ projektem, který má hlavně zlepšit vnímání pořadatelských společností v očích veřejnosti. Držíme palce a doufáme, že bude Quarry Life Award pokračovat i v budoucnu. Všem oceněným zároveň přejeme hodně úspěchů v celosvětovém finále, které se uskuteční 13. prosince 2012 v německém Heidelbergu.